

IX. ÉVFOLYAM.

1915. 10. szám.

Budapest, március 7.

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadója
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre -- -- 12 korona

Félévre - - - - 6 korona

Negyedévre -- -- 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Aktuális jegyzetek.

Irtó: Székely Vladimír, budapesti ker. kapitány.

(A háború hatása. — A hőmérséklet csökkenése. — Az orosz rendőrség átültetése. — Az ostroma eredete és jelentősége. — Német rendőrség a meghódított országokban. — Egy orosz rendőrfőnök napiránása. — A légi rendőrség. — Nérendőrök Londonban. — A női rendőri szolgálatban. — A czipó alkoholtiltalma és hatása.)

Rendkívüli időket élünk. Soha nem látot harcz dűl, melynek bñhetetlen arányai előtt talán csak akkor fogunk igazán ámulva és borzadva állni, ha majd mindenek végeztével az emlékezés higgadtabb, tisztább látó szemüvegén át összegyűjtjük mindazt, mi történt... Ma még az érzéki elszibhadtság korát éljük. Az a nagy idegfeszültség, mely minden cselekvésünk és gondolatunk nyugózáva tartja, az izgalom, mely a levegőben aggódásainkban és reménykedésünkben reszket, muntha örökös kábulatban tartana. Nem tudunk borzadni, nincsenek meglepetések. Könnyedén ejtjük ki: ezer halott... városok, országrészek pusztulása, a tragédiák sokadalma felett már át tudunk siklani.

Mi ez, ha nem kábulat? Máskor egyetlen egy hajótörés, egy pár elpusztult utas heteig foglalkoztatta a lapok révén a szánalmat, vagy ha mást nem a kíváncsiságot s ma az olasz földrengés, melynek hivatalos megállapítás szerint 44000-nél több halottja van, egy-két nap alatt lekerült az érdeklődés központjából. Úgy vagyunk félig-meddig, mint ott a csatatéren harezoló, kik nap-nap után szemrebbenés nélkül néznek a halál hideg arczába. Átváltozott a lelkületünk, át az érzéseink. Egykedvűség vagy aczázolozottság-e ez? Én azt hiszem az utóbbi... megkeményedtünk. De eljön háboru után megint az ellágyulás korszaka és akkor majd a békés tűzhelyek enyhe melegénél világosabban, érzőbben látjuk meg, milyen hősköltevényeket és fenséges borzalmakat éltünk át.

Ez a lelkek rajza a háborúban. A közállapotok, a viszonyok pedig?! Azokon át is szántott a háború ekéje, de a göröngyök lesimultak. Gazdaságunk, kereskedelmünk a maga alkalmazkodó képességével lassanta felocsúdott és ma a helyzet valóban több mint kielégítő. Minden különösebb zavar és fennakadás nélkül megy minden a letaposott utakon tovább. Bizonyághozott arra, hogy még sokáig bírjuk az áldozatokat a győzelemig!

Sőt van tér, a hol a háború óta határozott javulás mutatkozik. Érdekes és sokszor már felvetett kérdés, a bñözés számarányai megnagyobboldtak-e, vagy csökkentek-e a háború óta? A felelet a statisztika rovatain át is határozottan kedvező. Vannak büncselekmények, melyek egyenest feltűnően apadtak. Ide kell soroznunk elsősorban a csalás és szélhámoskodás alá esőket. Elég sűrűn vannak ugyan olyan csalások, melyeket a háború alkalmára eszelték ki az örökké éllemesek és turpiásokban utazók, általában azonban, különösen a háború elején, rohamosan megfogytak. A moratórium nagyon sok e körbe tartozó büncselekmény elöl elvette a talajt, a javak forgalmára és a hitelöletre gyakorolt bñítö hatása egy szóval közvetlenül jötekony eredménynyel volt a homokra épített vállalkozások, szélhámós grüindolások és üzleti furfangoskodások egész sorozatának elmaradásával, hólott békeidőben ezek ugyanesak virulni szoktak Magyarorsz gon.

De kevesbedtek a durva büncselekmények: a tolvajfajták üzemei is. Miért? A háborut általában úgy képzei mindenki, mint a mely idehaza is a rend, az erköles, a jog bomlásával jár és még jobban vetik fel fejüket ép azok az elemek, melyeknek az élödség, a bñ a táplálója, zavarossá folynak össze az állapotok, annál több tehát a benne halászó. A bñözés mégis megfogyatkozott.

Csak kissé szorgosan vizsgálódva, azonban az ok kézenfekvö. A bñözés leghivebb társa, életrekeltöje a nyomor. Ez pedig — bármilyen furcsán hangozzék — nincs. A háború megoldotta egy csapásra a munkanélküliség kérdését. Van munka... ott fent a hófedte mezökön; védelmezni a hazát. És a haza hálás. A társadalom jötekonyasága védökrajzaiba vette a küzdö harczosok családjait, az állam szintén oda állt segítve. A ki pedig csak itthon maradt, annak az ezer és ezer munkáskéz elvonulásával bő munkaalkalom kínálkozik. Ujra mondjuk, nincs nyomor, nincs hát bñkisértés sem.

Így kapcsolódik bele a háború jötekony hatással a mi hivatásunkba. Ha azonban vége lesz a harezóknak és megint kisüt a béke napja, el lehetünk arra készölve, hogy feladataink hirtelen megsúlyosbodnak.

A vissza elhelyezkedés és a béke rendjébe való beilleszkedés az egész vonalon már a dolgok természeté-

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

os. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákészl. Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd utca 5. — Gyára: Öntöhdz utca 8. — Régi hangszerek javítása, vétele és beszerzése. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

nél fogva nem lehet simán, sok olyan jelenséggel fogunk szembesülni, melyeket a barzsi állapot szélső lelki hangulatainak folytatásaképpen kell venni, de a melyeket a békeállapot kereteibe le kell simítanunk. Kettőzötten lesz akkor szükség miránk: a béke katonáira.

Galicziát tapossa az orosz csizma. Nehéz, szöges a talpa és az elfojtott sóhajok ideát is hallatszanak...

Az oroszok ottbónosan berendezkedtek. Lemherghen is elcsapták az oroszok rendőrséget. Muszka «rendcsinálók» vették át az örökséget, hazai szokások és elvek szerint. Sőt felállították az oehranát is, mint a szívárgó hírek mondják.

Álljunk meg ennél a pontnál! Mi az orosz oehrana? Annyi szó volt már róla békeidőben is, hogy érdemes lesz ezzel kissé foglalkozni.

Az oehrana a titkos orosz rendőrség legtitkosabb osztálya. A titkok titka övezi az orosz kémszervezetnek ezt a központi szervét, melynek szálai láthatatlanul mindenüvé fúródnak. Működését írott szabályok nem irányítják, a helyzet, az alkalom viszi sötét útjain, melyek gyakran holttestek s orgyilkosságok előtt sem riadnak vissza.

Egy orosz író így jellemzi. A mióta Oroszország mint egységes államhatalom fennáll, a csár alattvalói mindig politikai felügyelet alatt állottak. Az összeesküvések és szüntelen merényletek rádiktálták azt a zsarnokságra. A rendőrség tehát szent Oroszországban nagy hatalom lett. Mégis bekövetkezett II. Sándor csár meggyilkoltatása. Kiderült, hogy a rendőrség mindenhatósága sem tudta megvédeni a fejedelem személyét. Az udvari körök megdöbbenése és elkeseredése általános volt és ebből csakbamar megszületett az a terv, hogy a csár és a kormány védelmére még külön, a rendőrségtől független szervezetet alapítsanak. Ez pedig úgy legyen megszervezve, mint lényegben a forradalmi szövetségek. Túlnyomólag önkéntes tagokból legyen toborozva, a kik csak a saját csoportjukhoz tartozókat ismerik, a különböző csoportokból pedig csak a vezetők álljanak egymással érintkezésben. A forradalom elleni barczban e védelmi liga tagjait — oehrana — ne kössék se törvények, se társadalmi szokások, se erkölcsi vagy lelkiismereti kérdések, hanem használják a cél érdekében ugyanazon eszközöket és módokat, mint a forradalmárok. A hol arra szükség mutatkozik, — gyilkolhatnak is.

Az oehrana tehát ellenforradalmi ligává alakult, mely szintén a társadalmon kívül helyezkedett el, a hogy azt a forradalmárok megtették, azzal a lényeges különbséggel azonban, hogy az oehrana tagok már eleve biztosítva voltak büntetlenségükről, akármilyen gaztettől lett legyen szó, a forradalmárokat pedig kegyetlenül büntették csak azért is, ha rájuk tudták igazolni, hogy valamely forradalmi szövetség tagjai.

A bizarr gondolat a czári udvarban, a hadseregben és a hivatalnokokban nagy tetszésre talált és meg is kapta III. Sándor czártól a szentesítést. Az oehrana megszületett. Tagjai minden társadalmi rétegből toborzódtak, főképen a hadseregből és rendőrségből, melyeknek szolgálai semmi lehetetlent nem láttak abban, hogy egyszerre két úrnak szolgáljanak. A liga legfelsőbb protektorátus alatt állt. Buzgalom, érdem sokkal jobban talált az oehrana révén elismerésre, mint a közönséges rendőri szolgálathoz. Sőt éppen emiatt bizonyos következmények is mutatkoztak. Az oehranavezetőség és a rendőrség vezetőségei között a nagy versenyben csakhamar konfliktusok törtek ki. A rövidebbet azonban mindig a hivatalos rendőrség húzta.

Az új szervezet működésének legmozgalmasabb eseményei közé természetesen a zsidóüldözések s a pogromrendezések is tartoztak.

Időközben az oehrana több változáson ment át. A rendőrséggel való együttműködés hiánya nem vált előnyére és sokszor holtpontra vitte tevékenységét, annyi-val is inkább, mert az önkéntes titkos rendőri szolgálat iránti lelkesedés lassanta oszladozott.

Az oehranát tehát idővel fizetett testületté gyártották át, melyet a titkos rendőrséghez osztottak be, de sokban mégis függetlenítették a hivatalos rendőrségtől. Így megtartotta rugékony kereteit. Például zsidóüldökléseknél, orgyilkosságoknál stb. alkalmi, többnyire a csöcselék válogatott segédcsapataival támogatott külön utjai és céljai vannak. Hogy azonban ki szervezi az oehranát, ki a tényleges parancsnoka, a kinek parancsait feltétlenül követni kell, ha ellentétben is vannak a hivatalos rendőrség intenczióival, vagy akár a kormánnyal, azt senki sem tudja...

A mi egy helyt haj, az másutt áldás lehet. A németek is a meghódított területeken német közigazgatást, német rendőrséget és csendőrséget rendeztek be. Belgiumban, majd Orosz-Lengyelországban. Velük beköltözött a rendszeret, a jogtisztel... okos, céltudatos alaposság, mely szigoruan köti magát a törvények uralmához, mindamellett az emberszeretethez és méltányosságnak is ad tág teret.

A meghódított ellenség a rend és biztonság német öreivel semmi esetre sem csinált rossz cserét. Jobbat, mint azok a szerencsétlen országrészek, hol a muszka közigazgatás porkolábjai uralkodnak a hazai recept szerint, melytől bizonyára maguk az oroszok sincsenek elragadtatva. Jellemző s egyuttal furcsa szemelvényt adhat erről a tangorodi rendőrfőnöknek egy évvel ezelőtt kiadott és egy német lap tudósítójától kikapart napiparancsa, mely úgy látszik az állásba újonnan belépő rendőrfő székfoglalója volt. Az alantaszaihoz saját-szerűleg irt rendelete a következőképen hangzik:

«Tapasztaltam, hogy a főtisztviselőim csapnivalók. Rendszerről sejtelmük nincs. A rendőrközégek irányításáról szó sincs.

Ha fáj a feje ⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógyszertárban. **Észíts! Beretvás Tamás** gyógyszerész **Kispesten**. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Szibériából. — A kormányzó látogatása a jénisejszki börtönben.

A városban egyáltalában nincs rendőr, a kedélyesen sétáló közönség között mindössze egy pár kórikus alak szaladgál. Mindenféle uniformisban, egyéni maskarában vannak, melyek éppen olyan katonás külsőt adnak nekik, mint a söntésben perezetrágszáló parasztnak. Egy szóval: mintakollekció van egyenruhából, de rendőregyenruha nincs.

Mikor megérkeztem a pályaudvaron, a rendőrök rozsdás, használhatatlan revolverekkel mutatkoztak be. Aztán megcsíptem egy rendőrt, a mint a posztjáról a kocsmába ment. Még az arczomba nevetett: a disznót lecsukattam.

A marha zabál, eszik és alvásia valami meleg hely után néz és ez a boldogsága. Az ember boldogsága azonban lelki téren fakad: hit, remény, szeretet a neve. A mi kötelességünk:

1. Az előjáróságba vetett hit, hit, hogy szolgálataidért meg lesz jutalmazva.

2. Remény. Remény, hogy ha rendesen ellátod a szolgálatot, úgy mindenki aláveti magát neked.

3. Szeretet a hivatásod iránt.

Ebben van a különbség az ember és állat között. A ki testi élvezet keres, meg akar gazdagodni és csak pénzt keres az állat hit, remény és szeretet nélkül. Ilyen embereket nem használhatok. Kérem sürgősen kilépni!...

És a szókimondó, kemény főnök sorban csapta el az embereit. De hányat nem csapnak el mégsem szent Oroszországban! Az orosz rendőrség jó, nagyon jó, de csak úgy, ha pénzed van. Lembergi menekültek beszélnek, a kik pénzért akár tűz utlevelet szerezhettek volna. Nem azt az egyet, melylyel az orosz fronton át mégis csak kivergődtek.

A háború egy új rendészeti szervet teremtet meg. A légi rendőrséget. Területi hatáskörünk tehát bővül. Természetes, hogy a légi-rendőrség közlegényei és parancsnokai kipróbált pilótákból toborzódnak, Párisban, Londonban és még sok helyütt bármikor repülésre készen áll őrhelyén a pilóta és mihelyt valahol a távoli égbolton kattogó pont jelentkezi, frissiben fel a gépre másod-, harmad-, többedmagával és elszántan repkednek a kellemetlen idegen légi madár felé, mely nemcsak francziának, angolnak német győzelmeiket bejelentő röpczédulákat, hanem irtózatot erejű bombákat is hoz. Keserves napokra virradtak nem egyszer Párisban. Hullott a bomba a magasból. Hiába üldözte a vakmerő németet a franczia légi rendőrség. Elvégezte dolgát és végérvényesen elillant.

Ha csak abból nem támadt baja, hogy egy buzgó párisi rendőr egyszer buzgón összeszedte a ledobott röpczédulákat és a Lépine-rendeletre hivatkozva, mely megtiltja a papíros és szemétfélének Páris utcáin való elszórását, ismeretlen tettesként feljelentette a német pilótát személdobálás miatt a párisi prefektusánál. Aznap a párisi közönség legalább ezen mulatott.

A légi rendőrség főmüködése azonban nemcsak ama említett ismeretlen tettesek üldözésében áll, hanem érdemben is végez olyan feladatokat, amelyek már tisztán a rendészeti *præventiva* körletébe tartoznak. Ezekben leginkább az angolok remekelnek, kik minden hánytorgó viselkedésük mellett is alapos félelemmel kémlelgetik mindig az eget: nem bontakozik-e ki a gomolygó ködből egy-egy Zeppelin, a modern sárkány, mely halált és pusztulást okád le torkából. Védekezni kell tehát ellene. És más mód nincs, mint a sötétség köpönyeg mögé elbujni. Az utczák lámpái alig égnek, az ablakokól csak gyengén pislákoló fénynek szabad kiszivárognia... Időnkint pedig hatalmas reflektorok világa kutatja az eget, hogy az első gyanus jelre alarmirozhasa a felfelé ásitózó ágyutorkokat.

A rendőrség és a hadsereg így olvad össze a levegő veszedelmeinek feltartóztatásában, melyről rengeteg irott és iratlan szabály szól már. Valósággal megelevenednek mindazok a fantasztikus regények, melyek a jövő háborújáról hoztak szinte hihetetlennek tetsző leírásokat...

*

Egyik novemberi számában írta a londoni "Times": "A hazafiság lángja elért a legsötétebb helyekre. Naponkint jelentkeznek katonai szolgálatra a Whitechapel emerei is. Betörők, kik a haza védelmével akarják elfelejteni, hogy kik voltak. Örvendünk neki, mert ezzel felszabadul London rendőrsége is sok részben, s a rendőrlégénység is a harcztérre siethet..."

A "Times"-nak igaza lehet. A betörők tehát tényleg ott vannak a flandriai vérmezőkön, sőt London rendőreinek tauglichjai is.

De elvégre rendőr mégis kell. A lordmajor elhatározta tehát, hogy a bevonult rendőröket nőrendőrökkel helyettesíti. Mintegy *helven* nőrendőr áll már London utcáin és az új seprű buzgóságával ügyelnek a rend sérthetlenségén.

A nőrendőr alkalmazása nem új dolog. Amerikában már több helyütt kísérleteznek nőrendőrökkel. Így többek között Chikágóban is, hol sikerrel váltak be. Nem igaz, hogy elcsapták volna valamennyit, mert brutálisak voltak. Sőt Amerikában akadt már nőrendőrfőnök is. Sok hihetetlen és túlzott hír kerül hozzánk oceán-tulról, ez azonban igaz, mert a volt rendőrfőnöknő megfordult Budapesten is. A két évvel ezelőtt itt ülészetett feminista kongresszusra szintén eljött a fehérhaju matróna-arczu szoknyás policzista, kit azután érdemei elismerése mellett otthon a városka polgármesterének is megválasztottak.

Nyiltan hangoztatta, hogy a nőt veleszületett ravaszsága és megügyelőképessége határozottan alkalmassá teszi a rendőrhivatásra. A dunai korzón beszélgettünk.

— Igenis nekünk nőknek akárhánszor jobb szemünk van — mondotta — mint önöknek férfiaknak... A részleteket jobban jegyezzük meg. Csinálhatunk akár egy kis próbát is. Látom, hogy azt a tényleg csinos

A jenísejszki börtön belsége.

Szibériából. — A kormányzó látogatása a jenísejszki női fogházban.

hölgyet, a ki az imént elsétált, jól szemügyre vette. Vajjon meg tudná-e mondani, milyen kalapja volt, azon minő toll?

Erre tényleg nem figyeltem.

— No lássa én még a rubájára vart applikációt is megmondom...

Tény, hogy az amerikai magán-detektiv intézmények nagyon sok nődetektivet alkalmaznak és foglalkoztatnak. Németországban is kísérleteztek nőrendőrhivatalnokokkal. Többnyire mind beváltak. Különösen azokban a rendőri teendőkhöz, a hol a batóságnak a szenny és bűn között gyámolítólag, oltalmazólag kell fellépnie. Így a prostituáltak világában, a züllött fiatalok mentésében.

Az utczára azonban nem való a nő mint rendőr. Nagyon gyakran eshetne meg akkor a következő vidám jelenet, melyet egy chikágói lap hozott nemrégiben. A történet hőse egy vállalkozó szellemű ifju, a másik nőrendőr Chikágóban. Az utóbbi csinos. Az eset ott kezdődik, a hol a fiatal ember vidám gondatlansággal rötta a konzervkatulyák nagy városát. Kissé unottan nézett szét, a mikor tekintete a csinos hölgyön megakadt.

Magigazította tehát kabátját, nyakkendőjét és hódító aszfaltpózban a hölgy mellé lépett.

— Gyönyörű szemei vannak, kisasszony! — fogott hozzá szellemesen a társalgáshoz.

— Jobb volna, ha hazamenne.

Ezt már a kisasszony mondta azokkal a gyönyörű szemekkel. Egy a helyzet magaslatán álló asztaltbetyárt azonban nem lehet elriasztani. Póányosan mosolyogva az ifju csak tovább lépdelt a bájos kis miss mellett, míg végre az elvesztette türelmét s egy igazolványt vett elő ridiküljéből. Majd odatartotta a konok udvarló elé és szigorúan szólt:

— Kövessen a rendőrségre!

Nőrendőr volt. Aznap szabadnapja volt. Az ifjunak azonban nem, mert a rendőrségen jóideig ott tartották durva nősértés címén.

Így esett. A háboru azonban, úgylátszik rehabilitálja a nőrendőrt. Már London utczáin is megjelent. Valószínűleg azonban csak amolyan hazafiaszkodó fellobbanás. Avagy tényleg szükiben vannak Londonban már a férfi-rendőrnek is?...

*

A czár ismeri népét és így tudvalevőleg katonáinak megtiltotta az alkoholvezetést, nyilván úgy okoskodva, hogy a részeg katoná kevésbé fáradság- és harcálló és hamarabb kerül ellenséges kézre, mint a nyilt szemű józan ember. A czári ukáz könyörtelenül szól és a szegény muzsik most már igazán duplán hajlandó kellemtelen ügynek venni a háborut, mely békeidőben annyira megszokott vutkijától megfosztani akarja. Csak akarja. Mert a czár hatalmas és az ő levelei lángbetűkkel vannak írva és kanesukaostorral körülfonva, a szegény orosz muzsik is alázasos szolgája, de a vutki mégis nagyobb ur. Hiába esutkák be a pálinkás boltokat s

nincs vutki, ma az orosz falvakban jó a denaturált szesz is, városokban a jobb módunak a kölni víz, de meg a bútorpoliturák is jó büfelejtetők.

Az orosz kormány mindazonáltal másfél milliárdot veszt el az alkoholtilalom miatt. Mert békeidőben maga volt azon, hogy a pálinka igen is fogyjon az anti-alkoholista atyuska szent birodalmában. Erről igen épületes szemelvények beszélhetnek. Például: Azelőtt az orosz kormány a pálinkát csak nagyobb üvegekben hozta forgalomba. (Tudvalevőleg Oroszországban szeszmonopolium van.) A vidéki lakosság nagy szegénysége mellett azonban illetően mindig több embernek kellene társulnia, hogy összehassák egy-egy üveg árát. Ez a forgalmat megnehezítette. A kormány tehát egész kicsi üvegekben is eladja a pálinkát, melynek darabja hét kopekbe kerül. Az orosz az ilyen üveget nem minden becsező gyengédség nélkül «kicsi hunczutnak» koresztelte el. Egy hajtásra ki lehet inni.

Ha visszaadta az ember, még egy kopeket vissza is kapott. A ki mindjárt hét ilyen «hunczutot» megvett, egyet ráadás képen kapott. Ilyen szeretetteljesen gondoskodott az orosz kormány népéről, ha pálinkáról volt szó. 1909-ben a lakosságra fejenként tíz üveg pálinka esett. A valóságban azonban ez sokkal több, ha a mohamedánokat és zsidókat — husz milliót tesznek ki — kik nem isznak pálinkát, leszámítjuk.

Természetes, hogy ilyen körülmények között az anti-alkoholista mozgalomnak hálás talaja akadt és támadt is sok szemfényvesztő törvényes intézkedés, melyek látszólag a szesz túlévezete ellen irányultak. Ha például egy község előljárosága úgy látta, hogy a pálinka tönkre teszi a lakosságot, úgy a kormányhoz kérvényt kellett menesztenie, melyben a pálinkamérés engedélyének felfüggesztését kérelmezte. A peticióznak helyt adtak, a hivatalos pálinkamérő eltűnt, de csakhamar feltűnt helyette a titkos, még pedig a falu prostituáltjainál. Orosz speciálítás ugyanis, hogy minden falunak megvan a maga hivatalból elismert prostituáltja. A baj tehát még nagyobb lett, a hatóság azonban behunya mindkét szemét.

Ha ebben vagy abban a városban sok volt a botrány, szintén megszüntettek néhány pálinkamérést. A pálinkalebujok helyébe azután a teabódék léptek, a melyekben a hatóság tudtával a pálinkát nem kis üvegekből, hanem teacészekből itták. A nyilvánosság előtt azonban úgy tettek a batóságok, mintha üldöznék az alkoholt. Az engedély nélkül működő pálinkamérőkre ugyan nagy büntetéseket róttak, de úgy a falu prostituáltjai, mint a teabódék gazdái jól tudták, hogy ezeket a büntetéseket Oroszországban nem szokták végrehajtani.

Így nevelődött bele muszkaékba békeidején az iszákosság. Nem csuda tehát, ha a szegény muszka katoná rekvirálás közben nem feledkezik meg a korgó gyomrok és elkeseredett lelkek tüzes protektoráról: a pálinkáról és ha szerét teheti, a czári tilalom ellenére is szívesen biztatja magát vele.

Porlokodó felek a rendőrség előtt Krasnojarszkban.

Szibériából. — Foglyok a jéniszajzki rendőrségi hivatal előszobájában, Krasnojarszkba szállításra várva.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Gibraltár.

Gibraltár, a Spanyolország testébe ékelt angol czölöp, a melyet Tarik arabs hadvezérről „Dsebel al Tarik-nak (Tarik sziklája) is neveznek, az angol hajóbad legértékesebb védőpontja, a mely Maltát, Suezet és az egész Földközi-tengert uralja s bármikor elzárhatja.

Alig 1300 méter széles sziklanyelv az, a mely Spanyolországból Afrika felé átnyulik, legmagasabb pontja pedig 434 méter. Három oldalról meredek, de nyugat felé valamivel lankásabb s erre vezet az a 100 méter széles, 1300 méter hosszú út a városba, a mely pecsétjén „Spanyolország kulcsá”-nak nevezi magát. Már a régi fönikaiak felismerték a „Herkules oszlopai” birtokának jelentőségét, nem csoda hát, ha az angolok kapva kaptak utána, mint minden olyan alkalommal, a mikor idegen segítséggel előnyöket s került barácsolniok, mihelyt valahol tengeri kereskedelmük és kalózaik kincseket szimatoltak.

Az 1701—1714-iki spanyol örökösödési háborúban I. Lipót császár második fiát, III. Károlyt támogatták, mint a spanyol korona jogos örökösét; de ez a támogatás oly módon történt és azzal a célzattal, hogy kényük-kedvük szerint halászhassanak a zavarosban. Hosszú história volna elmondani, milyen intrikák és nehezégekkel kellett megküzdenie Károly királynak az angol segítség jóvoltából. Egyébként legjobban jellemzi Gibraltár példája, hogy miként fogták fel a britek feladatukat Ausztria támogatásában.

1704 augusztus 1-én megjelent az angol flotta Tetuan mellett, Gibraltár előtt Rooke admirális vezénylete alatt. A tüzérséggel és munitcióval ellátott spanyol őrség 100 főnyi rendes katonaságból és 400 toborzott legénységből állott az ősz Don Diego de Salinas kormányzó parancsnoksága alatt. Ezzel szemben az angol haderő 5000 embert és 1500 ágyút számlált. A flottánál tartózkodott a cataloniai helytartó, a hessen-darmstadti őgróf, a kik 2400 angol és holland katonával északi irányban kikötöttek, bár az a főszólítás, hogy a várost és kikötőt adják fel a spanyolok, már el lőn utasítva. Mindketten V. Fülöphöz húztak. Augusztus 3-án 20 hajóval közeledtek az angolok és 1000 ágyúval kezdték Gibraltárt bombázni, a melynek ágyai végül is — elhallgattak. Azután egy tengerészosztály szállott partra, hogy az új kikötő sánczai ellen megkezdje az ostromot, de ez nem sikerült, mert a spanyolok egy földalatti akna segítségével a sánczokat és löportornyot 200 angol katonával a levegőbe repítették. Ezalatt a lakosság egy része körmenetben és golyózápor ezer vaszedelme közben a város másik részén álló kegytemplomba zarándokolt, míg a többi, látván az ellenség túlerejét, feladta az ellenállást és így a város — kapitulált. Hamarjában feleskedettek mindenkit s Gibraltárt III. Károly birtokának jelentették ki, a melynek élére az őgróft tették, ezzel a czímmel: „Ő Felsége nevében Gibraltár kormányzója”. György herceg nagy tevékenységgel látott a megrongált várművek és laktanyák helyreállításához s a panaszkok elintézésére Val de Soto grófját, Nugent Henriket nevezte ki parancsnokká. Az angol kormányynak ez persze nem tetszett s erőszakkal vitte keresztül, hogy Fox angol generálist ültették Nugent helyére. Fox eleste után György herceg az angol Shrimpton tábornokkal tölthette be ezt a helyet. György herceg kormányzói jelentései találóan jellemezték az angolok rablási vágyait,

nem egyszer ntalva Cromwell Olivér aspirációira, a melyben a mindennél értékesebb Gibraltárt az angolok legsürgösebb hódítási céljának jelezte. Ezt csak meg erősíti Hill Richárd angol követnek Rooke admirálishoz irt levele, a melyben így kiált fel a híres angol politikus: „Gibraltár ép oly fontos, mint Skócczia! Akarom hinni, hogy most már a mienk marad!”

A dolog azért nem ment olyan könnyen. V. Fülöp egyetlen gondja a vár visszafoglalása volt és hála Hesseni Györgynek, sikerült őrségét 2600 főnyi katonaságra és 400 munkásra emelni. A kormányzó pedig szépen bezárkózott a várba s nem sokat törődött azzal, hogy a császári követ Londonban egyre azt hajtogatta: „Nem értjük György herceget, a ki alkirályi rangja daczára nem áll elzárkózni a világtól”. Már az első napokban így irt volt adjutánsának: „Úgy látom egész télen át itt kell élnünk, halnunk.” És a német herceg betartotta szavát. Andalnzia várkapitánya: Valladarias őgróf, augusztus vége felé 22 hadihajóval és 7000 emberrel megjelent Pointis francia admirális vezetése alatt Gibraltár előtt, majd partraszállottak s azonnal hozzálátak futóárkok készítéséhez és ütegek felállításához. A csodálatraméltó György herceg ezuttal is nagy hősiességet tanusított. Nemcsak hadvezér volt, de mérnök, tüzér, utász, ács, kőműves és barczos egyúttal. Ahhoz is értett, hogy kapjon élelmiszert közvetlenül a marokkói szultántól. November 10-én az angol hajóbad Leake alá érkezett. Egy pásztor titkos ösvényt mutatott a partraszállott angol csapatoknak, a melyek már egészen a vár közelébe jutottak. Természetesen még idejekorán szétverték az angol gránátosokat, a kiknek egy része tengerbe esett a meredek sziklákön, nagyobb fele pedig fogságba esett. December 18 és 20-ika között újra segítséget kapott a várvédő sereg. 1705 február 10-én Tessé francia marsall váltotta fel Willadariat. Április közepén 1500 ember veszteséggel kirohant Tessé serege a várból, hogy elűzze a folyton alkalmatlankodó ellenséget. Végre június 26-án, a németek hét bónapos és állandó túlerővel szemben tanusított hősie védelmezése után Hesseni György is kivonult a várból s a parancsnokságot átadta Henrik öccsének.

Az angolok kudarczaik megboszulására az amerikai spanyol birtokokra vetették magukat. A türbetellen állapotok megszüntetése csak béke utján volt lebeteséges. 1714 július 14-én — éppen kétszáz évvel a világháború kitörése előtt — ült össze a nemzetközi békebizottság Utrechtben, a hol Gibraltárt szabad angol kikötőnek nyilvánították. Azóta még kétszer kísérelték meg a spanyolok Gibraltár visszaszerzését, 1727-ben és 1779-ben, de — hasztalanul. A ségyen, hogy az angolok a kontinensen Spanyolország testében gyarmattal dicsekedhessenek, letörőhetlen maradt. A karlistáknak örök programja marad Gibraltár visszafoglalása, hiszen ezt Don Carlos végrendeletileg bizta az utódokra. Ha Anglia Isten segítségével legyőzetnék a mostani világháborúban, Gibraltár és Malta sorsa is jobbra fordulna. Németország, Ausztr a és Magyarország győzelme tehát Spanyol és Olaszországnak mindennél fontosabb érdeke.

KÉPEINKHEZ.

Szibériai képek.

Olvasóink előtt nem ismeretlen azoknak a képeknek a jelentősége, a melyeket jelen számunkban a szibériai állapotok illusztrálására közreadunk. Most abból az al-

Ünnepélyes kitüntetés.

kalomból vált aktuálissá a szibériai viszonyoknak az ismertetése, mert mint tudjuk, az orosz hadifogságba jutott katonáink legnagyobb részét a szibériai tartományokba szállítják s a háború végéig ott tartják őrizet alatt. Minthogy pedig a szibériai viszonyokról és az orosz bánásmódról az eddig még csak regényes elbeszélésekből és utleírásokból szerzett ismereteink nagyon is elriasztó természetűek, magának a tartománynak rövid ismertetése mellett a változott, illetőleg kivételes bánásmódra vonatkozó megnyugtató és a következőket közöljük.

Szibéria Ázsia egész északi részét magában foglaló orosz birtok. Az Északi-jégestenger s több szomszédos tengerek, valamint Korea, Mandzsúria, Mongolország, az Ural folyó és hegység által határolt területen fekszik. Ez a 12.518,487 négyzetkilométer területű s ez óriási területhez képest csak mintegy nyolcz milliوني lakossal bíró tartomány kilencz kormányzóságra van osztva, a melyek mindegyikében egy-egy börtönigazgatóság is székel, a hova az orosz törvényhozás rendelkezéseiből képest már évszázadok óta deportálják a hosszabttartamu vagy életfogytig tartó szabadságvesztéshüntetéssel sújtott büntetéseket s különösen a politikai büntettek és vétségek miatt elítélteket részben gyarmatosítás céljából, részben pedig a bányákban való kényszermunkák végzésére.

Minthogy pedig még nem is oly rég ideje annak, hogy az orosz birodalom e távolos tartománya vasuti összeköttetésben van a birodalom többi részeivel, évszázadokon át bilinesekbe verve, gyalog kellett megtenni ezt a rendkívül hosszú utat a deportáltaknak s az így megtett utban úgy a kíséret durva bánásmódja mint a rendkívül hideg időjárás folytán vérfagyasztó szenvedéseknek voltak kivéve, a minek a szibériai arany-, ezüst-, réz-, grafit- és ólombányákban teljesített súlyos kényszermunkában való végnélküli szenvedés csak folytatása volt.

Eme, részben szökevények, részben egyes szomtanuk elbeszélései nyomán világszerte közismertté lett meg-

indító körülmények okozták aztán, hogy Szibéria még ma is valóságban úgy él az emberiség képzeletében, mint az örökké szenvedésben élő elkárhozottak tanyája.

Igaz ugyan, hogy a több mint féleven át tartó erős, 40--50 foknyi hidegben ember, állat most is sokat szenved és a deportáltakkal szemben alkalmazni szokott brutális bánásmód se igen változott, az utazás okozta szenvedéseket azonban megszüntette az időközben létesített vasuti közlekedés. Különben is Szibéria sem az az elátkozott hely ma már, mint századokkal ezelőtt volt. A civilizáció tért bővített már ott is és kulturális fejlődését előmozdító modern intézetei, a lakosság számarányához képest, szintén szép számmal vannak.

Ha tehát az így előfordult változást tekintve vesszük és azt se hagyjuk figyelmen kívül, hogy a hadifoglyok, a rájuk vonatkozó nemzetközi megállapodás szerint, — eltekintve a szigorú felügyelet és az önrendelkezési jog megvonása okozta kellemetlenségektől — még Oroszországban sem vehetők a deportáltakkal egyenlő elbánás alá, hát teljesen nyugodtak lehetünk a hadifogolyként oda került katonáink sorsa és helyzete felől, a mire nézve különben a tőlük érkezett levelek tartalma is igen előnyös és megnyugtató adatokkal szolgál.

*

Fenti képünk, melyet ezuttal bemutatunk, két, a csataterén való kiváló magatartásukért jelvényes kitüntetést nyert bajtársunk ünnepélyes feldíszítését illusztrálja.

Emeli az ünnepély jelentőségét az az emlékeztető körülmény, hogy az ünnepély az akkor birtokunkban volt ellenséges területen, Szerbia fővárosában s ott is a királyi konak (patota) udvarán folyt le.

HIREK.

Dicséző elismerés. A cs. és kir. bánati körletparancsnokság, az állományába tartozó Kámán Antal őrmestert, Csoszor József, Mertz Ferencz, Péter Sándor, Papp József III., Fock György, Szilágyi Sándor őrs-

vezető ez. Őrmestereket, Faragó Mihály, Fratilla János, Lukács Dénes csendőr ez. őrmestereket és Turi István csendőrt, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásukért, dícsérő okirattal tüntette ki.

Adományok. Újabbán ismét a következő adományok folytak be bozzánk: Hollósi Ignác járásőrmestertől, czéllövészeti jutalomdíja, 4 K. a háborúban megvakultak számára és Kosztolányi Ferencz őrmester nejétől, 4 K a badhavonultak javára. Rendelteségi helyére juttattuk.

Baleset. Gajai József, a peszéradaci őrsre szolgálat-tételre beosztott tartalékos huszár szakaszvezető, február 13-an délután 7 órakor, rendes szolgálat teljesítése közben, Szabadszállás község határában, midőn egy kutyára lőtt, a lóról leesett és e közben baj czombját keresztül lötte. Sérülése súlyos, de nem életveszélyes. Gyógykezelés végett a budapesti honvéd helyőrségi kórházba szállítattuk.

Gyászhir. Stolez József, III. számú csendőrkerület-beli járásőrmester, február 22-én, életének 49-ik évében, Budapesten elhunyt. Hült tetemei február 24-én délután 4 órakor helyeztettek a cs. és kir. 16. helyőrségi kórházból, a budapesti központi katonai temetőben, a református vallás szertartása szerint, bajtársai élénk részvétele mellett, örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

Kérelem. Benke Mihály, Palotailván (Maros-Torda megye) állomásozó csendőr, kéri Kámán József csendőrt, ki 1913. évi augusztus 1-től 1914. évi június 30-ig a palotailvai őrsön szolgált s jelenleg a VI. számú csendőrkerület állományába tartozik, hogy czimét vele, egy fontos ügyből kifolyólag, közölje.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az angol tengeralattjárók és a fehér egér. A fehér egerek az angol tengeralattjáró naszádokon föltötte fontos szerepet játszanak és nemcsak hogy a hajóba vesznek föl számos ilyen kis állatkát, de fontos szerepükben mérten helyet adtak nekik még a vizijárművek badizászlóin is. Ez az érdekes zászoló négy mezőre van osztva, a mely mezők egyike a vizalattjáró hajó, egy másik pedig három torpedó képét mutatja, a másik két mező ellenben a fehér egerek rajzával van ékesítve s ezek vannak rá felpingálva. A mint halljuk, egyetlen egy angol vizalattjáró hajó sem indult el útjára és nem merül a víz alá a nélkül, hogy a fehér egerekből egy nagyobb számú csapatot ne venne előbb föl a fedélzetére s ezt ma sem mulasztják ell. A fehér egerek szerepe pedig az, hogy mint régebben a hányászoknak a szénbányában, úgy a tengeralattjárón a vizalatt haladás közben a matrózoknak idejében jelezzék a mérgező gázok jelenlétét, a mi iránt ezek a kis állatok rendkívüli érzékenyek. A hajócsavarok ugyanis mérgező gázokat termelnek, a mit a kis állatok magukbaszíván, jelzik a kimerülést, ha pedig már sok gázt nyelnek le, akkor meg is döglenek fuladás következtében. A hajósok tebát erősen figyelik a kis állatokat s ha azt észlelik, hogy már fuladoznak, abból tudják meg, hogy a víz felszínére való fölemelkedés sürgős szüksége állt be, nehogy az emberek is elfuladjanak. A németek és a mi tengerészetünk nem használja ezt a primitív és kevésbé megbízható hosszadalmas módszert, ellenben a legénység a légzéshez szénsavas patronokkal van ellátva és ezt használják akkor, ha a hajó hosszabb vizalatti utat tesz. Ezek a patronok megbízhatók s nemcsak a gázveszélyt jelzik, de azzal szemben is biztosí ékül szolgálnak.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad. Levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel helyeget ne küldjenek.

Előbbi idő. 1. Csak akkor adhatnánk véleményt, ha anyakönyvi lapját látnánk. 2. A mi részünkről már szét lettek küldve.

G. R. csendőr. Névtelen levelekre nincs válaszunk.

Tudnivágyó. Az összeg nagysága az előjáró csendőrkerületi parancsnok mérlegelésétől függ, valamint annak esetleges letétbe helyezése is.

Geszt. Köteles.

D. J. és J. csendőr. Csak a hadtápkörletben lehet használni.

B. J. 1. Nem. 2. Fegyelmi ügy.

Június 26. 1. Nem tudunk kedvezményről. 2. Olyan nem létezik.

Előre. 1. Nem nyert. 2. Az adományozás napjával.

Öreg csendőr. Nem.

Sz. csendőr. A tényleges csendőrt.

Itthon levő. Kérheti. Megtarthatja illetékeit — ezt azonban külön emelje ki a kérvényben.

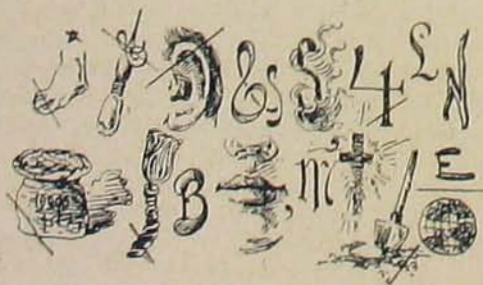
T. I. Névtelen levelekre nincs válaszunk.

01. Genus = nem, faj; conservativ = a meglévő állapotokhoz ragaszkodó, maradó; moralis = erkölcsös; hiu = hiu; naiv = gyermekded, együgyű; 1 esomó = 15·418 méter; Res. = rezervált, titkos; hegemonia = hatalmi fensőség; stratégia = harcászati; anektálás = elfoglalás; okkupál = lefoglal; herikus = hősi; probléma = megoldandó feladat; demoralizál = erkölcsileg megront, fegyelmet bont; assimiláció = áthasonlás; heterogen = másnemű; kontinens = szárazföld; radikális = alapos; pajzs = pajzs; szuverén = uralkodó; 2. Tavaszszal. 3. Az apának.

Sorsjegyei nem nyertek. Lenkés őrm., F. G. Uzdiszentpéter, Szatmári csendőr és rózsaszín. Legalkalmasabb sorsolási közlöny a „Merkur”, czime: Budapest, fürdő-utca 3.

FEJTÖRÖK.

Képtalány.

Tréfás számtani kérdés.

Mi a legkönnyebb a számtanban?

Betűtalány.

Az első két betűm
Kéjjel a fekhelyed,
Harmadik betűmmel
A barclétren leled.

Megfejtési határidő: 1915 márcz. 8-ig.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné szanatorium-sorsjegy lesz kisorsolva.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi február hó 17-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával: az ellenség előtt tanusított kitünő szolgálatának elismerésül:

Hunyetz Károly csendőrszázadosnak, a hadidiszit-ményes 3. osztályu katonai érdemkeresztet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Dicsérő elismerésben részesítették:

a balkáni haderők parancsnoksága által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásukért:

Atyánszky Mihály,

Szilágyi Péter,

Kleitsch Arsen, csendőr cz. őrmesterek,

Engel Mihály, csendőr őrsvezető, cz. őrmester, mind a négy II. csendőrkerületbeli;

Farkas, csendőrőrmester és

Zsukán Sándor csendőrőrsvezető, mindkettő a 2. népfölkelő gyalogezredhez beosztva.

Kinevezettek:

Buday Andor, IV. számú csendőrkerületbeli százados, máramarosszigeti szakaszparancsnok, a máramarosszigeti szárny parancsnokává;

Menkina János, a VIII. számú csendőrkerületnél létszámfelett vezetett, a belügyminiszterium V/b. osztályába beosztott százados, a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének segédtisztjévé.

Áthelyezettek:

A m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg:

1915 márczius hó 1-vel:

felsőúsguthi Körtvélyessy Árpád, VI. számú csendőrkerületbeli őrnagy, beosztott törzstiszt, hasonminőségben a IV. számú csendőrkerülethez: Kassára;

aldobolyi Rákosy Gyula, a VI. számú csendőrkerületnél létszámfelett vezetett őrnagy, a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének segédtisztje, ezen szolgálati állása alól való felmentése mellett, beosztott törzstiszt minőségben a VI. számú csendőrkerülethez: Székesfehérvárra;

Zelkó Henrik, IV. számú csendőrkerületbeli százados, máramarosi szárnyparancsnok, hasonminőségben a II. számú csendőrkerülethez: Orsovára;

Lázár István, VII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, besztercei szakaszparancsnok, hasonminőségben a IV. számú csendőrkerülethez: Máramarosszigetre;

Erdélyi Richárd, II. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, makói szakaszparancsnok, hasonminőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Beszterczére;

Vlaszaty Béla, V. számú csendőrkerületbeli százados, aranyosmaróti szakaszparancsnok, szárnyparancsnoki minőségben ugyanazon csendőrkerületben: Balassagyarmatra;

Mráz Henrik, II. számú csendőrkerületbeli százados, orsovai szárnyparancsnok, pótszárnyparancsnoki minőségben az I. számú csendőrkerülethez: Kolozsvárra;

Dezső Sándor, VII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, naszódi szakaszparancsnok, hasonminőségben a VIII. számú csendőrkerülethez: Belényesre;

Fischer József, II. számú csendőrkerületbeli százados, pancsovai szárnyparancsnok és

Polster Kálmán, VI. számú csendőrkerületbeli százados, pécsi szárnyparancsnok: kölcsönösen.

Előléptettek:

1915 február hó 1-ével:

őrmesterré:

a os. és kir. 3. hadsereg-hadtápparancsnokság által:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Höhne Vilmos őrsvezető cz. őrmester és Magerle Gyula csendőr cz. őrmester;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Nagy Sándor őrsvezető cz. őrmester;

őrsvezető cz. őrmesterré:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Kovács János V. csendőr cz. őrmester;

csendőr cz. őrmesterré:

a Pflanzler-hadseregcsoporthadparancsnokság tábori csendőr törzstisztje által:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

György Mihály II., Balog László, Harcsa János, Vitos Béla, Bárdosi Szilárd, Mezei Károly, Erőss Balázs, Gráma György, Sipos György, Czinege Ferencz, Placsintár János, Farkas István, Bőjte Péter, Csizi Henrik, Árpástván János, Sárosi Dániel, Mózes Károly; azután

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Konkoly Béla, Ács Kálmán, Csécei Károly, Antal Lajos; továbbá

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Eldőlegek értékpapírokra.

Osalá i házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Előadunk hetéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem költi, 5 1/4% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézkedések és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Kun István, Molnár Sándor, Péter László, Szabó István, Pálfi Sándor, Győri Imre II., Simicz József, Barna János, Barna Imre, Furkó Kálmán, Viznyiczki Mihály, Lós Péter és Vránszki István csendőrök; végül
1915 február hó 8-ával:

a cs. és kir. 4. hadsereg-hadtápparancsnokság táborig csendőr törzstisztje által:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Lajtos Vendel csendőr.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Kórhé Endre, Duczan Pál, Iszlai Albert, Zbárcsa György, Török János, Jenei Vityalos, Darnóczi Lajos, Farkas Illés, Pagocsán János, Teleki Péter, Kerekes József, Recze Endre, Bányász István, Ágoston István, Szőke Ignác, Albert Sándor, Baricz Lajos, Tóth B. Ferencz, Bajcsi Lajos, Zakariás László, Duma Sámuel, Detesán Traján, Burszán László, Kristóf Rezső, Horváth József, Kovács Lajos, Szakálos János, Sztupineán Áron, Finta Mihály, Miron Sándor és Almási Béla;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Gácsi Vincze, Garai András I., Perlaki Győző, Kovács Ádám, Karabcsuk András Alexái, Horváth János Gyula és Csapei András csendőrök.

Katonai szolgálati jellel elláttattak:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Sándor Sámuel csendőr, február hó 8-ával a II., Varga Imre csendőr február hó 10-ével a III. osztályu; a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Holbik Győző csendőr ez. őrmester, 1914. évi május hó 10-ével a II.-od, Hartwig Ferencz csendőr ez. őrmester 1914. évi november hó 17-ével, Melichár Ferencz csendőr ez. őrmester pedig folyó évi február hó 2-ával a III. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel látattak el.

Lovaglási jutalomdíjban részesítették:

Padár Imre, m. kir. II. számú csendőrkerületbeli csendőr, az általa lovagolt szolgálati ló után illetékes 2 darab;

Bali Imre, m. kir. VIII. számú csendőrkerületbeli csendőr pedig az általa lovagolt szolgálati ló után illetékes 2 darab 10 K-s arany jutalomdíjban részesítették.

Névváltoztatás.

Podvezanecz Imre, VI. számú csendőrkerületbeli csendőr családi nevét, belügyminiszteri engedély alapján, «Pálfi»-ra változtatta.

Kraszkó András, VIII. számú csendőrkerületbeli csendőr családi nevét, belügyminiszteri engedély alapján, «Kardos»-ra változtatta.

Marosán (Muresián) Jakab, m. kir. I. számú csendőrkerületbeli csendőr, családi nevét belügyminiszteri engedély alapján «Mészáros»-ra változtatta.

Csoda

Gramofon

óriási és nagy, erős, tiszta hangu beszélőgép 25 K. Legszebb lemezek nagyok és duplák. Fedák Sári, Király, Rózsa, Fráter, Göndör, Solti, Steinhart énekel — 80, 2.—, 2:30 kor.

Árjegyzék összes hangszerekből ingyen.

MOGYOROSSY GYULA.
kir. szab. hangszergyár,
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.

SZÁNTÓ JÓZSEF

géparuháza 17 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tűnélküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomtatványok
Sapkák
Keztyük
Kardbojt
Celluloid kezelő és nyakravaló

Czipókrém
Fegyverzsr
Borotváló készlet
6, 10 és 20 éves szolgálati kereszt stb. stb.

Nagyvárad, Bulikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

**Mindennemű felszerelési tárgyak
dus raktára olcsó árakkal.**

Szíves figyelmébe ajánljuk, hogy 1915. évre szóló előjegyzési naptárainkat csakis megrendelésre küldhetjük ingyen. Megrendelés nélkül portómentesen nem küldhetők. Egyben értesítjük, hogy a Rendeleti Közlönyök, Csendőrségi Rendeleti Közlönyök, Csendőrségi Lapok, Vasárnapi Könyv és Alkoholizmus című könyveket olcsó árban és gyorsan beküldjük, kérjük ezek beküldését.